

मंन

मं. नं. ७४

विभीषणकृत इन्द्रमल्लकचं

७७०/स्मो. ४२८

(१)

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीशिवो ह्येव गुरवे नमः ॥
 अस्य श्रीहनुमत्कवचमंत्रस्य विभीषणऋषिः
 हनुमानदेवता ॥ मारुतात्मरतिबीजं ॥ अं ज
 नी स्तु नुरिति शक्तिः ॥ रुद्रमहर्षी जी ॥ कीलक ॥
 ॐ हनुमन्ते रुद्राय नमः ॥ ॐ हनुमन्ते ॐ
 कां कां ठं ठं शुद्रभस्वाहा ॥ मंत्रः ॥ अपन्नस्व
 ल्लोकार्थे हारिणे श्रीहनुमते ॥ अकस्मात्
 गतोऽस्य सेनाशनाय नमस्ततः ॥ ५ ॥ स्तीता

(2)

वियोगश्रीरामंश्लोकदुःखभयापहं ॥ तम्प
नयीस्वहाहारी अंजनीजनमोस्तुते ॥ २॥ आ
धीव्याधीव्याधीमाहा मादीग्रहणीडापहरिणी
प्राणापहतदैत्यानीरामप्राणात्मनेनमः ॥ ३॥
संसारसागरो गतं गतं संभ्रातचेतसः ॥ शर
णांगलरक्षायशरणापनमो नमः ॥ ४॥ राज
द्वारेबिलद्वारे प्रवेरी भक्तसंकुले ॥ गजसीक
माहाविप्रोचोरणीषणकानने ॥ ५॥ प्रदोशो
धप्रभातेनायस्मरुती अंजनीस्तुते ॥ अरुःशिधी

(2A)

पशुकी तिप्रा सुवंतिनशायः ॥६॥ कार
ग्रहेप्रयाणे च संग्रासे देवा विष्णवे ॥ यः स्म
रंति हनुमंते तेषां नाशनी नशायः ॥ ७ ॥ वज्र
देहाय नीलाय रुद्रायामिते निते ॥ शर
णां गतरक्षा यत्र शयानमो नमः ॥ ८
दुष्टदेसमाहा दपताभ्यनाशाय माहात्म
ने ॥ ब्रह्मात्मभयनाशाय नमस्ते रुद्रमूर्त
ये ॥ ९ ॥ यद्वास्तोनामिदं ननु वक्तव्यं

(3)

द जपेन्नरः॥ राजहारे सभास्त्रा
न प्राप्नुवंति नरायः॥ ३०॥ इति वि
भीषणे कृतं हनुमत्कवचं सर्षपं॥
साव सदा श्रीविक्रमस्तनाराय
एतन्निखिलं॥ ३१॥ ३२॥ ३३॥ ३४॥ ३५॥
अश्विस्तु४॥ ३६॥ ३७॥ ३८॥ ३९॥

(१)

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ अस्य श्रीगायत्री हृदयस्तोत्रं मं
 त्रस्य ॥ प्रल्हाद ऋषिः ॥ गायत्री छंदः ॥ अग्निर्देवताः ॥
 अकारो बीजं ॥ उकार शक्तिः ॥ मकार किलकं ॥ गायत्री
 प्रीतये तजपे विनियोगः ॥ ॐ प्राञ्जं गुणानमः ॥ ॐ इं
 र्जं ॥ ॐ तु मध्यमा ॥ ॐ ऐं अना ॥ ॐ ओं कनिष्ठि ॥ ॐ
 अः करतल ॥ एवं हृदयदिनासः ॥ अथ ध्यानं ॥ हृदय
 कमल मध्ये शिपरे हृदयं गवसपमतर्क्य योगिनिर्ध्या
 त्त्वगम्यं ॥ हरिपुर शिवयोग सर्वज्ञ तच्छमेकं सद्गुरुपिम
 नसामां ध्यायते यः समुक्तेः ॥ १ ॥ ॐ नस्तस्य भगवान्याज्ञ
 वल्को महामुने ॥ स्वयं भुवं परिच्छति ॥ त्वं ब्रूहि त्रस

(5)

१

१॥ तं हंकारो भवति गायत्र्या उत्सृष्टिं श्रोतुं प्रिच्छामि ॥ ब्रह्मज्ञा
नोतिं प्रकृतिं भगवान्परिच्छामि ॥ ब्रह्मो वाच ॥ प्रणवेन
व्याहृत्याः प्रवर्तते ॥ तमसस्तु परं ज्योतिः ॥ कः पुरुषः ॥ स्व
यं ज्योतिर्विच्छुरि सहं तास्व प्रचाल्या मंथयते ॥ मथ्यमा
नास्केनो भवति ॥ फेना दुदो भवति ॥ तु दुदा दंते भवति ॥
अं उदासा भवति ॥ आत्मानः आकाशो भवति ॥ आकाशा
दायुर्भवति ॥ भवत्यर्धं आशा ॥ तानेकधा ता योरग्निर्भवति
अग्नेरोंकारो भवति ॥ ॐकाराद्दृषद्कारो भवति ॥ दृषद्
कारा व्याहृत्या भवति ॥ व्याहृत्या गायत्री भवति ॥ गायत्र्याः १
सावित्री भवति ॥ सावित्र्याः सरस्वति भवति ॥ सरस्वत्या

१

१

5A)

सूर्या भवति ॥ सूर्या देहा भवति ॥ वेदेषु ब्राह्मण भवति ॥ ब्रह्म
णालोका भवति ॥ तस्माद्लोकः प्रवर्तते ॥ चत्वारो अग्निः ॥
अग्नेरापो भवति ॥ अग्निः पृथिवी रकारो भवति ॥ मकाराद
र्धमात्रा वेदाः सांगाः सोपदिषत् ॥ इत्येति ह्यसाः सर्वे ते गा
यत्र्या प्रवर्तते ॥ यथा अग्निर्देवानां ॥ ब्राह्मणान् मनुष्याणां मे
रुः शिखरीणां ॥ गंगानदीनां ॥ वसन्त रतूनां ॥ ब्रह्म प्रजा
पतीनां ॥ एवमेवा सोमं प्राणान् मनुष्या गा यत्री गायत्र्याः छंदो
भवति ॥ ॐ भूः ॐ भुवः ॐ स्वः ॐ मः ॐ जनः ॐ तपः ॐ
सत्यं ॥ ॐ भू भुवः स्वः तत् ॥ सवितुः वरेण्यं ॥ भर्गः ॥ दे
वस्य धीमहि ॥ धियो य नः प्रचोदयात् ॥ मुनिरुवाच ॥
किं वै भूः ॥ किं भुवः ॥ किं स्वः ॥ किं मः ॥ किं जनः ॥ किं तपः ॥

(6)

२

किं सस्यं किं भूर्भुवः स्वः ॥ किं तत् ॥ किं सवितुः ॥ किं वरेण्यं ॥
किं भर्गः ॥ किं देवस्य ॥ किं धीमहि ॥ किं धियः ॥ किं यः ॥ किं नः ॥
किं प्रचोदयात् ॥ ब्रह्मो वाच ॥ हरितिष्ठ लोकाः ॥ भुवः रि
संतरिक्ष लोकाः ॥ स्वरिति स्वर्लोकाः ॥ महरिति महर्लो
काः ॥ जन इति जनो लोकाः ॥ तप इति तपो लोकाः ॥
सत्यमिति सत्यो लोकाः ॥ भूर्भुवः स्वरिति त्रैलोक्यं ॥
तदिति तद्द्रोणे ज्ञेयं ॥ सोऽग्निर्देवता सवितुरित्य
न्न वै वरेण्यं ॥ भर्ग इत्यापो वै भर्गः ॥ एता वै तत्सर्वा देव
ताः ॥ देवस्य इति इंद्रो वै देवः ॥ यद्देवतं हिंइः ॥ तस्मात्स
र्वभूतानां मविष्णुर्धीमहित्यभ्यं त रासा ॥ यदंत रासा ॥

(6A)

तस्त्राणाधियः ॥ इति अध्यासं ॥ किं अध्यासं ॥ तसरमंपरं ॥
योनरिति पृथिवी ॥ योनः ॥ प्रवाहयादितिकामयति ॥ इमा
न्लोकान्प्रसाक्यंते ॥ यानुशं ॥ सोव्यानुषीसः ॥ स्तोष्यास्त
सरमो धर्मस्सेषां गायत्री ॥ मुनिरुवाच ॥ गायत्र्याः किं गोत्रं ॥
कससराः ॥ कतिषादोः ॥ कतिकुक्षिः ॥ कतिशीर्षाः ॥ ब्रह्मो वा
च ॥ सांख्यायनगोत्रं ॥ चतुर्विंशससराः ॥ त्रिपदाः ॥ षट्
कुक्षिः ॥ पंचशीर्षाः ॥ मुनिरुवाच ॥ कस्यास्त्रयः ॥ पादार्धं वं
ति ॥ कस्याषट्कुक्षिः ॥ पत्रिपंचशीर्षाणि ॥ ब्रह्मो वाच ॥
ऋग्वेदोस्याः प्रथमपादो भवति ॥ यजुर्वेदोस्याः द्वितीयः ॥
सामवेदस्तृतीयः ॥ अथर्वणवेदः चतुर्थपादः ॥ पूर्वाहिकप्रथ
माकुक्षिर्भवति ॥ दक्षिणाहिकद्वितीया ॥ पश्चिमाहिकेत्

(७)

३

तीया ॥ उत्तरादिके चतुर्था ॥ उर्ध्वादिके पंचमा ॥ अधरादिकेषु
द्वे कुक्षि भवति ॥ व्याकार नमस्याः प्रथम शीर्षा भवति ॥ त्रि
साहितीयं ॥ कल्यात तीयं ॥ निरुक्तं चतुर्थं ॥ ज्योतिषानयन
मिति पंचमं ॥ मुनिरवाच ॥ गायत्र्याः किलक्षणं ॥ किं विचे
ष्टितं ॥ किं मुदा हृतं ॥ को वर्णः ॥ कः स्वरः ॥ प्रसोवाच ॥ ल
क्षणं मिमांसा ॥ अथर्वे विचेष्टितं ॥ छंदो विजिर्षितिरि
त्सदा हृतं ॥ श्वेतो वर्णः ॥ षट्स्वराणि मान्यस्य देवतानि भ
वति ॥ पूर्वा भवति गायत्री ॥ मध्यमा सा विज्री ॥ पश्चिमा सं
ध्या सरस्वती ॥ उत्तर संध्या तु मी ॥ पूर्व संध्या ब्रह्मी ॥ मध्या
न्दिमा हेम्वशी ॥ अपरा संध्या वैश्वी ॥ रक्तपद्मासनस्ठार
कांबरधरारक्तवर्णारक्तमाप्पारक्तगंधानुतेपनां ॥ चतुर्षु ३

(7A)

खा ॥ द्विनेत्रा ॥ चतुर्भुजा दंडासमाठाक मंडलुस्तु कस्तुवधारिणी
सर्वाभरणभूषिता गायत्रीकोमारिब्राह्मीहंसवाहनारुग्दे
सहिता ब्रह्मदेवत्या गायत्रीत्रिपदापट्टकुसिः ॥ पंचशीर्षा ॥
अग्निर्मुखा ॥ रुद्रशिखा ॥ विदुहरयं ॥ ब्रह्मकवचं ॥ सारख्या
यनगोत्रा ॥ चतुर्विंशत्यसरा गायत्रीभूर्लोकव्यापिनी अ
ग्निस्तत्वमुदानस्वरोजकारवर्णरत्नवर्णकर्मज्ञाने विनियो
गश्चेष्टा गायत्री ॥ मध्या ॥ हसंध्या ॥ ७ ॥ श्वेतपद्मासन
स्तुश्वेतांबरधराश्वेतवर्णाश्वेतान्याश्वेतगंधानुलेपनापंच
मुखानीनेत्रा ॥ दशभुजा त्रिशूलडमरुपात्रा अग्निशंखच
क्रगदा कपालवरदाभयधारिणी सर्वाभरणभूषिता सावि
त्री ओवनारोक्षी वृषभवाहनायजुर्वेदसहितारुद्रदेवत्या सा
वित्रीत्रिपदापट्टकुसिः ॥ पंचशीर्षा सावित्री भुवर्लोकव्या

(8)

४ पिनीवायुस्तत्वमनुदांतस्वरोउकारोवर्णआसज्ञानविनियोगइसे
षासावित्री॥२॥ सायसंध्या॥ कुंक्षुपयासनस्त्राहृच्छंवरधरा
हृच्छवर्णाहृच्छमाल्याहृच्छगंधानुलेपनाएकमुखादिनेत्राचतु
र्भुजाशंखचक्रगदापद्धारिणीसर्वाभरणभूषितासरस्वतीवृ
ह्मवैष्णवीगरूउवाहनासाभवेदसहितविष्णुदेव्यासरस्वती
त्रिपदाषट्कुक्षिः॥ चतुर्विंशत्यसरोसरस्वतीस्वर्लोकव्यापि
नीसूर्यस्तत्वंस्वरितितस्वरोमकारोवर्णहृच्छवर्णासाज्ञानेवि
॥३॥ नियोगइसेषासरस्वतीउत्तरसंध्यातुरि॥ ऐंदिमुग्धा॥ पीतां
गापीतवर्णापीतपयासनस्त्रापीतावरधरापीतगंधानुलेपना
पीतमाल्यधराषण्मुखीषट्भुजासहनेत्रांकुशमुष्टिमुद्गरकल
श्वरदाभयधारिणीसर्वाभरणभूषिताऐरावतवाहनाअथ
वर्णवेदमुदाहरंति संवतीत्रिमध्यस्त्राऐरुइदेवत्याचतुष्पदा ४

(8A)

अएकुक्षिः॥ससशीर्षाअग्निमुखाविष्णुहृदयाब्रह्मकृतासंख्या
यनगोत्रार्थज्ञानेविनियोगः॥इत्येषावेत्तरसंध्यातुरिया॥
इति॥सगुणमूर्तिंध्यात्वा॥निर्गुणंध्यायेत्॥अचलमचलवर्णं
रूपादिहीनंनिश्चलमपिसुगुणं गुह्यमेकं सस्तत्समं॥अमलम
मलतत्त्वंद्वैवपश्यति योमां हृदयकमलेमध्येजीवमुक्ताभवंति॥४॥
याज्ञवल्क्योवाच॥संत्रोवायद्विवाविप्रसृक्तोरोजायतेकंचित्॥
सर्वेषामेवपापानांशोधनं समुपमसौ॥ब्रह्मोवाच॥प्रणवो नित्य
मुक्तास्याग्निशोभ्याहति सत्यः॥इतिश्रुतमेवयुक्तेनअपुतंशोधनं
विमो॥याज्ञवल्क्योवाच॥दात्रिंशदक्षरागायत्र्याकेऋषयः॥ब्रह्मोवा
च॥वामदेवाग्निवसिष्ठःशुकःकण्वपरोत्तरः॥विश्वामित्र
महातेजाकपिशो नकोमहान्॥याज्ञवल्क्योपरदाजो जम

(१)

५

दग्निस्त्वपोधिनिधि ॥ गोतमो मुद्ग उश्वैव वेदव्यासश्च लोमषा ॥
अगस्त्यः कौशिको वसो पुलस्त्या मंडुकस्तथा ॥ दुर्वासात्तपस
श्रेणानारदः कश्यपस्तथा ॥ बृहस्पतिरित्येवमौर्क उयस्तथैव
च ॥ विमकुशं गउत्रानां गिरिवरुषिस्मृताः ॥ इत्येषां ऋषयः ॥
उक्तान्कृत्वा तथा मध्याप्रतिशान्यासध्वकं ॥ गायत्र्युष्टिगनुष्टु
पूरुहतीपंक्तिरेव च ॥ त्रिष्टुभं जगती चैव अतिजगति गस्तथा ॥
सप्तप्रस्तापंक्तिः श्रद्धस्तारं पंडुतीरेव च ॥ त्रिष्टुभं जगती छंदो
सर्वछंदो महा निधी ॥ मूढुवः सरिति छंदो देवी गायत्री छंद
कं ॥ अतुलमव्यक्तं प्रहृति विहृति रूतिरेव च ॥ अष्टिसौम्या
रूतिश्चैव समानीति ततः परं ॥ इत्येतानि छंदांसि ॥ प्रथमं मा ५
त्रेयं ॥ द्वितीयं प्राजापत्यां २ तृतीयं सौम्यं ३ चतुर्थं मीशानं ॥

(9A)

पंचमंसवित्रं ५ षष्ठं बार्हस्पत्यं ६ सप्तमं पितृदेवतं ७ अष्टमं भगव
त्यं ८ नवमं मर्यम् १॥ दशमंसवित्रं १० एकादशं त्वाष्ट्रं ११ द्वादशं पौ
ष्टं १२ त्रयोदशं मैत्राशं १३ चतुर्दशं वायव्यं १४ पंचदशं वामदे
व्यं १५ षोडशं मैत्रावरुणं १६ सप्तदशं प्रातः १७ अष्टदशं वै
श्वदेव्यं १८ एकोनविंशं वैश्वं १९ विंशतिवासरं २० एकविं
शतिशौकं २१ द्वाविंशतिकोवर्षः २२ त्रयोविंशतिकमाश्वि
नं २३ चतुर्विंशतिकंब्राह्मणं २४ पंचविंशतिकंब्रह्मणं २५ ष
ड्विंशपाशं २६ सप्तविंशविद्याधरं २७ अष्टविंशंगगनं २८
मेकोनविंशंगंधर्वं २९ त्रिकिनरः ३० मेकत्रिंशंपुरुषं ३१
द्वात्रिंशसर्वब्रह्मेति ३२ याज्ञवल्क्यः ॥ कतिशक्तयः ॥ कोवर्णः ॥
कतिनत्वानि ॥ कतिमुद्रा ॥ ब्रह्मोवाच ॥ वामदेवीप्रभासता

(10)

६

विश्वभद्राविठासिनी ॥ प्रभावती जयाशांताकांतादुर्गाविनाशि
नी ॥ १ ॥ विदुमाचविशालाचव्यापिनीविमलतथा ॥ तमोपहा
शिणीसूक्ष्माविश्वयानिर्जयावशा ॥ २ ॥ पद्मालयापराशोभा
मेडरूपेश्वराक्षयः ॥ ब्राह्मीनाहेश्वरीचैवकौमारीवैष्णवीत
था ॥ वाराहीनारसिंहीचंद्राणि वंडिकास्तथा ॥ इत्यष्टमात्
काचैवतूर्यरूपाचरात्तममकामाच्चचंपकः पुष्याण्यतसी
पुष्यसन्निभं ॥ विदुमस्फटिकाकारंपुष्यसमप्रभं ॥ ३ ॥
तरुणादित्यसंकाशंरवकुंदुसनिप्रभं ॥ प्रवालंपद्मपत्रा
संपद्मरागसमप्रभं ॥ ४ ॥ इद्रानीलसमप्रख्यमौक्तिकंकुं
कुंमप्रभं ॥ अंजनाभं च गंगेयं वेदूर्यक्षौद्रसंनिभं ॥ ५ ॥ हा
रिंद्रंरुद्रं दुग्धामं रविकांतिसमप्रभं ॥ शुकपीथसमाका

६

(10A)

रक्रमेणपरिकल्पयेत् ॥५॥ केतकीबकुलं नागजातिकाम
ल्लिकातथा ॥ करविरैश्वर्येते क्रमेणैव प्रकीर्तिता ॥५॥ पृथि
व्यापस्तथा ते जो वायुराकाशमेव च ॥ उपस्थपायुपादश्च
पाणिवागपि च क्रमात् ॥ द्वाणं जिह्वा च चक्षुश्च त्वक् श्रो
त्रे च ततः परं ॥ प्राणापानस्तथा व्याने उदानं च समानकं ॥
नागकूर्मकूकरश्च देवदत्तधनजया ॥ व्यक्तवा व्यक्ततत्वं
च ज्ञातव्यं च यथा क्रमं ॥ अथ मुद्राः ॥ सुमुखं संपुटं चैव
विततं विसृतं तथा ॥ एकद्विमुखं त्रिमुखं चैव चतुःपंच
मुखं तथा ॥ षण्मुखाधोमुखं चैव व्यापकांजलिकं तथा ॥
शकटं यमपाशं च यंथितं चोन्मुखं ॥ प्रलंबं मुष्टि
कं चैव मछैः कूर्मवराहकं ॥ सिंहक्रांतमहाक्रांतं मुद्ररूपं

(11)

6

बुधंतथा ॥ त्रिशूलं योनि सुरभि वाक्षामाळा च लिंगकं ॥ अंबुजं
च महा मुद्रा त्मसैरूपाः प्रकीर्तिता ॥ एता मुद्रा च कर्तव्या गा
यत्र्या सुप्रतिष्ठिता ॥ इति मुद्रा न जानाति त सर्व निःफलं
भवेत् ॥ सुरभि १ ज्ञान २ योनि ३ मूर्च्छ ४ कर्म ५ पंकज ६ लि
ग ७ निर्याण ८ याज्ञवल्क्यः ॥ आपो योति रिति मंत्रस्य के
ऋषयः ॥ का देवता ॥ विष्णुः ॥ को वर्णः ॥ किं तत्वं ॥ केति
शक्तयः ॥ का बीजानि ॥ किति मुद्रा ॥ ब्रह्मो वाच ॥ प्रजाप
तिक्रिषिः ॥ परमासा देवता ॥ गायत्री छंदः ॥ हीसो वर्णः ॥
तेजस्तत्वं ॥ ब्राह्मी स्वां गि च रे दी च तथा ॥ विद्या विला सि
नी ॥ प्रभावती च लोका च शिरो व्या हृति शक्तयः ॥ वंशं षं
संहलंक्षं इति बीजानि ॥ पथ व्याख्या न कंचैव सुरभि ७

(11A)

येनिमेवच॥ मस्यवराहकंठिं गंशिरोव्याहृतिमुद्रया॥ यदुक्तं॥
छंदऋष्यादिदेव्यायाः किं प्रियं विमो॥ किं न्यासेऽपि ब्रह्मा
उपि उदरं पतियोगिनिः॥ ब्रह्मोवाच॥ विश्वामित्रोऽपि श्रे
वदेव्यानुष्टुप्प्रमुच्यते॥ पिउं मयं तु ब्रह्मा उं न्या सं रूपं च दृश्य
ते॥ अथ न्यासः॥ सविता देवता गस्य सुखमशिरसाहृतं ब्र
ह्मार्धिशिरवां विष्णु रासां दृष्टिप्रतिष्ठिता॥ उदात्त एथिवी
कुक्षौ त्रैलोक्य चरणावति॥ मातृवत्॥ अवस्था ब्रह्मरूपेण
श्रोतुमिच्छामि तत्त्वत्॥ इति गार्हपत्या च अर्थ न्यासव
दप्रमो॥ ब्रह्मोवाच॥ ऋषिं छंदोधिं देवचरणं च स्वरयो
ऋमात्॥ बीजानि शक्तिमित्यादितत्त्वमुद्राप्रकीर्तिता॥ ध्या
नमूर्तिमयं ध्यात्वा मंत्रार्थं गतमानसः॥ सिद्धासनं तु व
ज्रं च अवस्था द्वादश क्रमात्॥ एतानि द्वादशावस्था जप

(12)

काठेदुचिंतयेत् ॥ अन्यथानिष्कलं चैव रतिवेदेन भाषितं ॥
अथार्थं यासः ॥ घोरमूर्ध्नि ॥ ऋषिब्रह्मांडे ॥ ब्रह्मामूर्ध्नि
शिरवां विष्णु ॥ रुद्रो उलाटे ॥ ११ मध्ये परमात्मा ॥ चक्षुषिश्च
डादिसौ ॥ कर्णयोश्च कर्णहस्यति ॥ नासिकयोर्वायुदेवसं ॥
दंतपुंड्रः तै अश्विनो ॥ उभयसंघे वोष्टौ ॥ मुखमग्नि ॥ जि
ह्वाया तु सरस्वती ॥ स्तनयोर्वसुधाष्टौ ॥ बाह्वो मरुतः ॥ ह
ृदयं पर्जन्यं ॥ प्रकाशं मुरारि ॥ नासो अंतरिक्षं ॥ कटिरिंद्रा
णिः ॥ अधने विज्ञानधनप्रजापतिः ॥ केशसमवयोऽ
रुः ॥ विश्वेदेवतां वा जान्वा ॥ अंधायां कौशिकः ॥ गुह्ये मु
नयः ॥ पादौ एश्वि ॥ खुरपितरः ॥ वनस्पतयो रंशु डिषुः ॥
ऋषयो रोमानि ॥ नखेषु महर्तानि ॥ अस्त्रिषु ग्रहः ॥ अ
ष्टः मांसकृतवः ॥ संवत्सरो नेमिषं ॥ अहोरात्रमादिस

(12A)

श्वंद्मादेवता ॥ प्रवरवरदा देवी दिव्या गायत्री सहस्रनेत्रांशरण
महंप्रपद्ये ॥ सहस्रपरमा देवी शतमध्याह्नवरो ॥ गायत्रीयो
जपेन्निस्सं सयाति परमां गतिं ॥ ५ ॥ ॐ तत्सवितुर्वरेण्ये नमः ॥
ॐ तत्सर्वज्ञाय नमः ॥ तत्प्रातरादिस्या य नमः ॥ तत्प्रातरादि
त्यप्रतिष्ठायै नमः ॥ प्रातरधीयानो रात्रिः ॥ रूतं पापं नाशय
ति ॥ सायमधीयानो दिवसं रूतं पापं नाशयति ॥ सायं प्रा
तरमधीयानो रात्रौ पापं नाशयति ॥ चत्वारो वेदाश्चाधीतो
भवति ॥ सर्वेषु तीर्थेषु स्नानं भवति ॥ सर्वं देवैर्ज्ञातो भवति ॥
अवाच्यवाचनास्तुता भवति ॥ असंभाष्यसंभाषनास्तु ॥ अ
भाष्यभाषणास्तु ॥ अपेयपानास्तु ॥ कृषिगमनास्तु ॥ अ
भक्षभक्षनास्तु ॥ अचोष्यचोषणास्तु ॥ अलेह्यलेहना
स्तु ॥ अपेयपानास्तु ॥ कृषिगमनास्तु ॥ गुरुतेत्यगास्तु ॥

(13)

९

सुवर्णस्तयास्तु ॥ दुष्टप्रतिग्रहास्तु ॥ सर्वप्रतिग्रहास्तु ॥ पं
डितपावणास्तु ॥ असाध्यसाधनास्तु ॥ अनृतवन्धनास्तु ॥
वृषकीगमनास्तु ॥ वीरहत्यास्तु ॥ ब्रह्महत्यास्तु ॥ सुरापा
नास्तु ॥ अब्रह्मचारीसुब्रह्मचारीभवति ॥ अनेन गायत्री
हृदयेनौधीते कुरु सहस्रनेष्टं भवति ॥ षष्टिगायत्र्याश्
तसहस्राणि जाप्य निरुक्तं भवति ॥ अष्टौ ब्राह्मणांस
म्यकथाहयेतस्य सिद्धिर्भवति ॥ इदं गायत्री हृदयं निसम
धीयानो ब्राह्मणः प्रथमः सुवि ॥ सर्वपापैः प्रमुच्यते इति
सर्वपापैः प्रमुच्यते इति ॥ ब्रह्मलोके महियते ब्रह्मलोके
महियते इति साह भगवान् नृयात्तवल्क्यः ॥ ६० ॥ इति गा
यत्रीकल्पगायत्री हृदयं संस्मरणं ॥ ६१ ॥ श्री ६१ ॥ ९

(3A)

ॐ ऐं क्लीं सौं ॥ ॐ भूः ॥ ॐ भुवः ॥ ॐ स्वः ॥ ॐ तसवितुर्वरेण्यं ॐ
भूर्गो देवस्य धीमहि ॥ ॐ धियो यो नः प्रचोदयात् ॥ ॐ सौं
क्लीं ऐं ॐ ॥ इति गायत्री बीजलक्षणं ॥ श्री गणेशाय नमः ॥
अथ कवचं ॥ ॥ याज्ञवल्क्य उवाच ॥ स्वामि-सर्वजगन्ना
थ संज्ञायोस्ति मम प्रणो ॥ चतुषष्टिकलाभिश्च पातकाद्यो
गविद्धरः ॥ मुच्यते केनपुण्येन ब्रह्मरूपकथं भवेत् ॥ देह
श्च देवता रूपो मंत्ररूपोऽपि श्रुतः ॥ कर्मणः श्रोतुमिच्छो
मिन्यासं च विधिपूर्वकं ॥ ऋषिः षष्ठोऽधि देवं ध्यानं च विधि
पूर्वकं ॥ ब्रह्मो वाच ॥ अस्य श्री गायत्री कवचं स्तोत्रं मंत्रस्य ॥
ब्रह्मा विष्णु महेश्वर ऋषयः ॥ ऋग्यजुः सामाथर्वाणि छंदो
सि ॥ परब्रह्मस्वरूपिणी ॥ गायत्री देवताः ॥ तत्त्रिजं ॥ भ

(14)

१०

र्गःशक्तिः॥धियःकिलकं॥मोक्षार्थेऽपेविनियोगः॥ॐतस
वितुर्ब्रह्मासनेहृदयाय॥ॐवरुणविद्युत्वासनेशिरसेस्वाहा॥
ॐभर्गादेवस्यरुद्रासनेशिरवायेवषट्॥ॐधीमहिईश्वरा
सनेकवेवायहं॥ॐधियोमोनःसदाशिवासनेनेत्रत्रयाय
वौषट्॥ॐप्रचोदयात्परमात्मज्ञानतवात्मनेअस्त्रायप्रह्॥
ॐऋर्वभुवःस्वरोमितिदिक्कवः॥॥अथध्यानं॥मुक्ता
विद्रुमहेमनीलधवलछायास्तुष्ट्यक्षणेःयुक्तामिन्दुनिव
धरलमुकुटांतलार्थवर्णासिका॥गायत्रीवरदाभयांकु
शकुशांशुभ्रकपालंमुण॥शंखचक्रमथारविंदयुगुलं
हस्तेर्वहंतींभजे॥१॥गायत्रीश्वेतःपातुसावित्रीपातुद
क्षिणे॥ब्रह्मसंध्यातुमेधश्चादुत्तरायांसरस्वती॥२॥

१०

(16A)

पावकीयेदिशंरसेसावकीजलशायिनी॥यातुधानीदिशंर
सेधातुधानभयंकरि॥३॥पावमानोदिशंरसेसावमानोमा
विळासिनी॥दिशंरौदीचमापातुरुडाणिरुद्ररूपिणी॥४॥
उर्ध्वंब्रह्माणिमेरसेदधस्तादैकवीतथा॥एवंदशदिशो
रसेसर्वांगेभुवनेश्वरी॥५॥तसदपातुमेपादौजंघमे
सबिलुःपदं॥वरेण्यंवेदितुनाभिंभर्गःस्तयेवच॥६॥
देवस्यमेतुहृदयंभीमहितिवगल्लुषोः॥धियःपदंचमे
नेत्रेयःपदंमठलाटक॥७॥पःपदपातुमेमूर्ध्निशिरवो
यामेप्रचोदयात्॥तकारःपातुमूर्धानंत्सकारःपातुभा
लकं॥८॥चक्षुषीतुविकाराणांतुकारस्तकपोलयाः॥
नासापुटेर्वकारश्चरेकारस्तमुखेतथा॥९॥णिकारं

(15)

११

उर्ध्ववोद्धेतु यकारस्त्वधरोष्के ॥ आस्यमध्ये भकारं स्तुर्गो
कारं चुबुके तथा ॥ १० ॥ हे कारः कंठदेशे तु वकारः स्कंध
देशके ॥ स्य कारो दक्षिणे हस्तो धी कारो वामहस्तके ॥ ११ ॥
मकारं हृदये रसे हि कारं मुहुरे तथा ॥ धि कारो नाभिदे
शे तु यो कारस्तु कटिस्तथा ॥ १२ ॥ शुंघं रसलु यो कार
उरूणी नः पदाक्षरं ॥ प्र कारो मानुनी रसे ओ कारो जं
घदेशके ॥ १३ ॥ इ कारो मूत्रदेशे तु या कारे पादयुग्म
के ॥ त कारव्यं जननैव देवताभ्यो नमो नमः ॥ १४ ॥ इहं
तु के वचं दिव्यं बध्वा शत्रु विनाशनं ॥ चतुःषष्टिकला
विद्या अंगाद्यधिकपातके ॥ १५ ॥ मुच्यते सर्वपापेभ्यो ११
परं ब्रह्माभिगच्छति ॥ १६ ॥ इति श्री गायत्री कवचं

(15) संसर्ग ॥ ७ ॥ श्री ॥

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com